

ձևարձուութեան հասնելու դժուարե-
տիւտ անձինք երբ իրենց վերայ կը
նշմարեն այն թերութիւնները, շու-
տով սթափին և ուղղուին յօգուտ հա-
սարակութեան, ի միտս իրենց, և ի
միտթարութիւն մեզ. այն ատեն պի-
տի տեսնան թէ ինչ քաղցրութիւն
կայ այս կերպին մէջ և համեմատելով
պիտի գտնեն իրենց բռնած առաջին
կերպին մէջ եղած դառնութիւնը և
սրտի անհանգիստ յուզումը: Այսու-
ամբ որ այս մեր համառօտ խորհրդա-
ծութիւնն իւր բուն նպատակին ժա-
մանելով՝ յուսացում արգիւնքը հաւ-
ցունէր, որով գուշակուած չարեաց
առաջքն առնուելով մօտալուտ և մեծ
շնտս մը յետո կ'ընկրկէր:

Ա Շ Խ Ա Տ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Վրիստոնէական զգաստութիւնը
պէտք է որ փանտաւորէ և ուղղէ մեր
աշխատանքը, վասն զի՝ աշխատանքը ե-
թէ առ չարն գործադրուի՝ կարող է
դառնալ մարդու համար դատապար-
տութեան և անկման պատճառ: Աշ-
խատիլը սուրբ և վսեմ պարտաւորու-
թիւն է մարդու համար: Այս ճշմար-
տութիւնը պարզապէս կերելի-՝ լախ՝
մարդուն տրուած ընդունակութենէն,
հոգւոյ ու մարմնոյ գործունէութե-
նէն, մեր բնական ձգտողութիւններէն
քանի մի աշխատանաց համար, մեր մը-
տաց և յիշողութեան օրէնքներէն և
այլն: Այս ընդունակութիւնները կը
թմրին և կ'ոնջանան՝ եթէ չը գործադ-
րենք, և ընդհակառակն՝ կը բացուին և
կը զօրանան երբս գործադրենք: Երկ-
րորդ՝ կ'երեւի մարդու կենաց պիտոյք
ներէն: Երկրորդ՝ մեզ չը կերակրէ՝ ե-
թէ չը մշակենք: Այն պիտոյքները և
ճաշակները բազմատեսակ են և աւելի
բազմապատիկ քան ուրիշ կենդանեա-

յը: Այնք ենթարկուած ենք բազմա-
թիւ պատահմանց և չենք կարող ապա-
հովել և պաշտպանել մեր կարողու-
թիւնը, եթէ ոչ աշխատութեամբ և
խնամուքով կառավարութեամբ, որ կը
պահանջէ արթնութիւն և յարատե-
ւութիւն, Երբեք՝ կ'երեւի այս պայ-
մանէն, որ աշխատանքը Աստուծոյ
տրուած է մարդուն իբր պարտաւո-
րութիւն, վասն զի՝ մարդը ծնանելով
հասարակութեան մէջ՝ պարտաւոր-
ուած է գգալ և իմանալ, որ մարդկա-
յին ընկերականութիւնը միայն կարող
է երջանիկ լինիլ բոլոր անդամոց աշխա-
տասիրութեամբ, և այս ճանապարհով
միայն կարեն լրանալ մեր բազմաթիւ
պիտոյքները: Այնք պարտական ենք
օգնել հասարակութեանը մեր տաղան-
գով, մեր լուսաւորութեամբ, մեր
հմտութեամբ և զօրութեամբ, ինչպէս
ուրիշներն եւս կարեն օգնել նիւթա-
կան աշխատութեա բ: Այս ճանա-
պարհով հասարակութեան իւրաքան-
չիւր անդամը կը պահպանուի, կըսնա-
նի, կը անդուի, կը պաշտպանուի և
նախախնամութեան բարեբը կը վայելէ:
Գործող՝ Աստուծոյ պարզ կը յայտնէ
մեզ իւր կամքը այս խոսքով՝ «Աւետ-
Տէր Աստուծոյ զմարդն զոր արար և
եղ զնա ի գրաստին փափիւթեան»
գործել զնա և պահել: ՃՆՆ, Բ 15:
Առաջին մարդը իւր անհնազանդու-
թեամբ հեռացնելով իւր կամքը Աս-
տուծոյ կամքէն՝ ինքն եւս հեռացաւ
Աստուծոյ « և ի պատիժ իւր անհնա-
զանդութեանը ենթարկուեցաւ ամե-
նածանր աշխատանաց և ընկալաւ այս
վճիռը թէ՝ «Երբամբք երեսաց քոց կե-
րկցես զճաց քոյ: ՃՆՆ, Գ 19: Տա-
նաբանեաց պատուիրանաց չորրորդը կը
հրամայէ մեզ. «Օղբոյ օր գործեսցես
և արասցես զամենայն գործս քո: Եւ
Ի 9: Աղոթման խնամուքը միջնէն:

րու մօտ կը զրկէ՝ ծոյլ մարդը, որ աչխատասիրութիւն ուսանի. «Երթ առ մրջինն, ո՞վ վատ, և նախանձեաց ընդ ճանապարհս նորա, լեր իմաստնապոյն եւս քան զնա ու Աստուծոյ. 2. 6. Երկրորդ կը դատապարտէ այն անգործ ծառայն, որ առանց գործադրութեան կը թողու իւր տաղանդը. Պօղոս ասաւ քեալը կ'ասէ. «Երբ որ Կորնէսը եկ և կերիցէ մի, Երբ լսեմք զոմանց 'ի ձէնջ' թէ ստահակութեամբ գնան, գործ ինչ ոչ գործեն, այլ յուլացեալ հետաքրքիր չըլին, այնպիսեացն պատուէր տամք և աղաչեմք 'ի Տէր (Յիսուս Վրիստոս, զի հանդարտութեամբ գործեսցեն և զիրեանց հաց կերիցեն ու Բ. Թեո. Գ. 10 — 12. 'Երբեք կը պատուէրէ նոյն առաքեալն՝ աշխատել ոչ միայն իրենց պիտոյքը լցուցանելու, այլ և կարօտելոց տալու կարողութիւն ունենալու. «Երբ գողանայրն, մի եւս գողացի, այլ մանաւանդ վատասկեալց գործել ձեռք իւրովք զբարիս, զի բաւական իցէ տալ ում պիտոյ իցէ ու. 1. Թեո. Գ. 25. «Եւ զնոյն մի մեանց հոգայցեն անդամքն ու. 1. Կրի. ԺԲ. 25. Երբեք, Սուրբ Վրիցը կը նմանեցնէ մարդը՝ երբեմն երկրա գործի, որ կը ցանէ հնձելու համար. երբեմն զինուորի, որ պարտաւոր է միշտ շարժողութեան մէջ լինիլ, երբեմն ծառայի, որ պարտաւորուած է տիրոջը սպասելու համար արթուն լինիլ և իւր պաշտօնը կ'ստարել:

Աշխատութիւնը և գործունէութիւնը մեր կեանքին շատ օգտուէտ է. 'Ես' մարմնոյ աշխատանքը և հոգւոյ գործունէութիւնը շատ կ'օգնեն կամ լաւ եւս ասել՝ շատ կարեւոր են մարմնոյ և հոգւոյ առողջութեանը և կընպաստեն մեզ կատարելագործութեան. Երկրորդ՝ աշխատանքն է միմիայն հնարք մեր կենաց պիտոյքը լցուցանել:

Եւ և ունեցածը պահպանելու, որով կախալ է օրինաւոր հարստութիւնը. «Աղքատութիւն զայր խոնարհեցուցանէ, ձեռք ժրաց մեծացուցանեն ու Աստուծոյ. Ժ. 4. Երբորդ՝ աշխատանքն է մեր բաւականութեան աղբիւրը. 'Ես գեղեցիկ կերպով կը պահպանէ զմեզ ձանձրութենէ. Սուրբութիւնքը քաղը են միայն այն ժամանակ, երբոր կատարած են աշխատասիրութեան հետ. Երբունի, աշխատասէր և իւր պարտքը կատարող մարդը, որ օգտուէտ է հասարակութեան, միշտ յարգուած և իրաւած է ամենէն. 'Ես ուրախութեամբ և գոհութեամբ սրտի կը տեսնէ իւր գերդաստանի բաւականութիւնը. Իսկ ընդ հակառակն՝ ծուլութիւնը և անգործութիւնը կը վնասէ գերդաստանին և կ'ապականէ. Երբոր և պարապորդ մարդը անօգուտ է և անպիտան և ծանրութիւն է հասարակութեան. Երբորդ՝ աշխատանքը կը թեթեւցնէ մեզ համար առաքինութիւնը, վասն զի՝ մեր պարտաւորութեանց մեծ մասը գործունէութիւն կը պահանջէ և երբեմն ծանր հոգացողութիւններ. Աշխատասիրութիւնը կ'ամփոփէ մեր միտքը առ հասարակ օգտուէտ բաներու վրայ, և կը հեռացնէ մեզ փորձութենէ և վատ ընկերութենէ. Իսկ ընդ հակառակն՝ անգործութիւնը կը մոլորեցնէ մեր երեւակայութիւնը, կը զարթուցանէ զանազան կրքեր, դժբաղդ վիճակն կը ձգէ յանցանաց մէջ, և կը մօտեցնէ ամեն տեսակ չարութեան, որոյ համար իրաւամբ ասուած է թէ՛ «Երբորդ՝ թիւնն է մայր ամենայն չարաց ու Երբորդ՝ երբոր մենք կ'աշխատինք հնազանդիլ Վրտուծոյ և մեր հոգին նորա կամացը խոնարհեցնել, տարակոյս չըկայ որ Վրտուած կը տայ մեզ իր օրն ու թիւնը և կը վարձատրուի մեր աշխատանքը:

Վշխատանքը պարտաւորութիւն է ամեն մարդոյ համար, ոչ միայն չքաւորները, այլ առհասարակ ամեն մարդ, որուն Վրտուած պարգեւած է զգուծութիւն և հարստութիւն, կոչուած է աշխատելու: Վոյն իսկ հարուստները իրաւունք չունին աշխատանքէ հեռաւնալու, վասն զի աշխատասիրութեան մասին բերած ապացոյցները կը վերաբերին նմանապէս և հարուստներուն: Նոքա եւս պարտին վախենալ ձանձրութենէ եւ անհանգստութենէ: Վյս հիւանդութիւնը, կարելի է աւել, բուն հարուստներու հիւանդութիւնն է: Նոքա պարտաւոր են անգործութենէ փախչիլ, որ այս հիւանդութեան գլխաւոր պատճառն է: Նոքա պարտական են պահպանել եւ կառավարել իրենց կոյքը, եւ որչափ մեծ է կայքը, այնչափ կարեւոր է մեծ հոգացողութիւն, կարգ և մտադրութիւն: Նեգործութիւնը պատճառ կը դառնայ հարուստներուն վատնել իւրենց ստացուածքը մոլութեամբ և աւելի վնասել հասարակութեանը քան թէ չքաւորները: Որովհետեւ հասարակութիւնը հարուստներէն աւելի օգուտ սպասելու է և ոչ վնաս, բաւական չէ որ հարուստը օգնէ հասարակութեան միայն դրամով, նա պարտաւոր է օգնել նոյնպէս ծառայութեամբ և աշխատութեամբ: Վերջապէս Սուրբ Վրդը առանց բացառութեան ամեն մարդու վրայ պարտք կը դնէ աշխատելու: Հարուստներու արտօնութիւնը աշխատանայ մէջ այն է, որ նոքա կարող են իրենց ընդունակութեան և կամայ համեմատ գործ ընտրել, որ աւելի պատուաւոր լինի և վայելուչ:

Վյն ծնողքը, սրոնք մտադիր են և հետամուտ իրենց որդիքը այն ուստիճանին հասցնելու, որ ամեն աշխա-

տանքէ ազատ լինին, նոքա կը հակառակին իմաստութեան եւ հաւատոյ հոգւոյն, վասն զի՝ ամենամեծ ժառանգութիւնը, զոր կարող են ծնողք թողուլ իրենց որդւոցը, է նախ՝ Վրտուծոյ ուէրը և ապա աշխատասիրութիւնը: Վշխատասիրութիւնը աղքատ տունը կրկանգնէ, հարուստը կրպակ պանէ. իսկ ընդհակառակն՝ անգործութիւնը շինած տունը կը քանդէ, հարստութիւնը կը վատնէ, եւ այս պատճառաւ ռահմատաղ հասակէն հարկաւոր է մանուկները վարժեցնել աշխատասիրութեան, որ կարենան նեղութեանց համբերել, իրենց անձին և այլոց ծառայել: Հարկաւոր է կրթել մանուկները որ եւ իցէ արուեստի կամ կոչման մէջ, որ համաձայն է նոցա բնութեանը եւ ընդունակութեանը: Վյս ամեն իւր նամքներուն հետ հարկաւոր է նախ՝ հեռանալ ամենակերպ չար և վտանգաւոր կեանքէ: Նշրկորդ՝ հարկաւոր է յարմարիլ գերդաստանի պիտոյիցը և կարեւոր պահանջողութեանը: Չքաւորները եւս պարտաւոր են շատով ճարել իրենց հայր իրենց աշխատանքով: Նշրէք անհոգութեան կամ ունայնասիրութեան պատճառաւ չը պէտքէ յետ քաշուին ծանր աշխատանքէ, կամ այնպիսի աշխատանքէ, որ թէ եւ աշխարհի առջեւ նշանակութիւն չունի, բայց իր գերդաստանի համար շատ օգտաւէտ է: Նշրորդ՝ պէտք է արհեստը ընտրել որքան կարելի է ընդունակութեան համեմատ: Վյս զգուշութեամբ ընտրուած արհեստի մէջ մարդ կարող է աւելի օգտակար լինիլ, և այս ընտրողութիւնը համաձայն կը լինի՝ Նախախնամութեան կոչմանը:

Վթէ կը փափաքինք, որ մեր աշխատանքը ճշմարտապէս օգտակար եւ

փրկարար չինն , պարտաւոր ենք հե-
տեւիլ այն գլխաւոր կանոնին , որմէ
կախուած են միւսները : 'Կախ' պար-
տինք աշխատել ոչ թէ աշխարհի որ
քաղց 'նման ենթարկուիլ մեր հաճոյքին
կամ ագահութեամբ հետեւիլ մեր
փարթամութեան կամ ցանկութեան
պահանջութիւնները բաւականացը-
նելու , այլ պարտինք աշխատիլ որդի-
ական հնազանդութեամբ և 'Յստուծոյ
օրինաց համեմատ , 'ի բոլոր խղճէ շար-
ժուած մեր պարտաւորութիւնը կա-
տարելու և դառնալու օգտակար մեր
սնծին և հասարակութեանը , և ոչ թէ
որպէս անպիտան անգամ ծանրանալու
հասարակութեան վրայ : 'Խիղ բանիւ
պարտաւոր ենք աշխատիլ 'Յստուծոյ
համար և 'Յստուծոյ առջեւ , բարձրա-
ցընելով մշտ մեր հոգին և մեր սիրտը
առ մեր երկնաւոր Հայրն , եւ նորա
փառացը նուիրելով մեր գործքը եւ
աշխատանքը : 'Երկրորդ' մեր աշխա-
տանքը պէտք է համաձայն լինի բա-
րութեան կանոններուն : 'Երրորդ' պար-
տաւոր ենք աշխատիլ սիրով և հաւա-
տարմութեամբ առ 'Յստուած , որ նա
օրհնէ մեր աշխատանքը և միշտ ճա-
նաչենք և խոստովանինք այն ճշմար-
տութիւնը . "Եթէ ոչ Տէր չինէ ըզ-
րուն' 'ի նանիր վաստակին չենողք
նորա ո , 'Ադ , Ճիւ , 25 : 'Եր երկնա-
ւոր Հայրն է , որ կրտայ մեզ մեր
ամենօրեայ հացը , եւ նորա օրհնու-
թիւնն է' որ կը հարստացնէ զմեզ :
"Օրհնութիւն Տեառն 'ի գլուխս ար-
դարոց և 'ի նոյն մեծացուցանէ , և ոչ
եւս առաւելու տրտմութիւն 'ի սիրա-
նորա ո : 'Եւ , Ժ . 22 : 'Են տաղանդ-
ները , այն հմտութիւնները եւ այն
գործունէութիւնը , որոց վրայ աշխար-
հի որդին կը դնէ իւր յոյսը եւ հա-
ւատը , ոչ այլ ինչ են' եթէ ոչ միջոց ,
գոր 'Յստուած 'ի գործ կը դնէ մեզ

պահելու եւ պաշտպանելու համար :
'Չորրորդ' պարտաւոր ենք աշխատիլ
հանգիստ և խաղաղ հոգւով , առանց
նեղանալու , և եթէ մեր հոգացողու-
թեանը համեմատ չաջողի մեր աշ-
խատանքը , պիտի իմանանք որ այս յա-
ջողութիւնը մեզմէն կախուած չէ , և
մեր երկնաւոր Հայրը ունի հազարա-
ւոր միջոցներ մեզ օգնելու : 'Յստուծոյ
երկիւղած որդին կարող է ամենագոր-
ծունէայ կենաց և հոգացողութեան
մէջ հասկանալ եւ գործ դնել Փրկչի
այս պատուէրը : " 'Են այսուհետեւ
հոգայե՛ք և ասիցե՛ք , զի՛նչ կերիցուք ,
կամ զի՛նչ արբցուք , կամ զի՛նչ զգեց-
ցուք , զի զայդ ամենայն հեթանոսք
ինչդրեն . քանզի պիտէ Հայրն ձեր եր-
կնաւոր' թէ պիտայ է ձեզ այդ ամե-
նայն ո . 'Ամ . 2 . 31-32 : 'Ենկերորդ'
պարտինք աշխատիլ շարունակ և հա-
ւատարմութեամբ , բայց միշտ իմաս-
տութեամբ և չափով : 'Յ'երմեանդ
բարեպաշտութիւնը երբեք ներհակ
չէ մեր գործունէութեանը եւ բնաւ
չուրանար մեր աշխատասիրութիւնը ,
այլ ընդհակառակն 'կը զօրացնէ մեր
կարողութիւնը և զգատութիւնը :

'Աշխարհի որդին աշխատելով մի-
այն իր անձի համար' կը սահմանափա-
կէ իր աշխատանքը իր պիտոյից և ցան-
կութեան համեմատ և աշխատութե-
նէ կը դադրի : Երբոր ծանրութիւնն
աւելի է քան թէ քաղած օգուտը :
'Իսկ ընդհակառակն' 'Յստուծոյ որդին
կ'աշխատի աւելի աստուածային փա-
ռաց համար , իր ընկերի օգտի համար
և երբեք իրաւունք չը համարէր աշ-
խատութենէ դադրելու , քանի որ
մտադիր է բարեգործութիւն առնել :
Ինչպէս աշխարհի բազմաշահաւոր որ-
դին կը ջանայ ըստ աշխարհի շփոս-
նալ , նոյնպէս 'Յստուծոյ երկիւղած
որդին կը փափաքի աստուածահաճոյ

գործքերով հարստանալ և միւս կողմէն կ'աշխատի չափաւորել և կանունաւորել իւր աշխատանքը այն տեղ, ուր Մատուած սահման դրած է : Մառշադրութիւն կը դարձնէ իւր հոգւոյ և մարմնոյ զօրութեան վրայ և չը կամիր նոցա առողջութիւնը մաշել հարստութեան ճանապարհի վրայ : Մա կը սրբէ և կը պատուէ այն հանգրտեան օրը, որ նշանակուած է Մատուոյն պաշտօն տալու համար և մեր հոգին հոգալու համար : Մա ժամաշուկէն բաժին կը պահէ իր պարտաւորութիւնները կատարելու համար և հոգեւոր բարութիւնը շատեմարանելու համար : Մա սորա են նորա գլխաւոր պարապմունքը, նորա մեծ օգուտը և ամենակտրեւոր պիտոյքը : Վեցերորդ՝ պէտք է աշխատիլ հեղութեամբ և զղջման հոգւով, միտ բերելով որ մեր ծանր աշխատանքները և մեր կենաց քժուարութիւնները մասն են այն պատժոյն, որ տրուած էր մեղաւոր մարդուն և պէտք է շարժեն մեզ դէպի այն երջանիկ կեանքը, ուր մենք պիտի հանգստանանք մեր աշխատանքէն, ինչպէս կ'ասէ Յովհաննէս

առաքեալը. « Երանի մեռելոյն՝ որք ի տէր ննջեցին, այժմիկ վաղվադակի զայս ասէ հոգին, քանզի հանգեան յաշխատութենէ իւրեանց, բայց միայն գործը իւրեանց չաքան զհետ նոցադ : Գալ. ԺԴ. 13 :

Բրիտանեայն հետեւելով այս կանոններուն կը պահէ ազատ սիրտ աշխատանաց մէջ և կ'իմանայ ինդրել նախ քան զամենայն Մատուոյ արքայութիւնը և արդարութիւնը. « Ինդրեցէք նախ զարքայութիւն Մատուոյ և զարդարութիւն նորադ : Մա. Զ. 13 : Մայէս կարող է քրիստոնեայն աշխատել և պարտաւորութիւնը համաձայնեցնել Մատթէոս և Ղուկաս Մեռարանչաց խօսքերու հետ, (Տեա Մա. ԻԴ. 28. Ղուկ. ԺԴ. 16), որոնք իսկապէս կ'արգելուն միայն անօգուտ, չափազանց և կամ անտեղի հոգացողութիւնք : Մայէս ահա մեր հոգեւոր աշխատանքը պարտաւոր ենք գործ դնել մեր փրկութեանը հասնելու համար և ոչ թէ միայն մարմնաւոր կերակութիւն և պիտոյից համար : « Երկուց քարծեցէք մի զկրտական կերակուրն, այլ զկերակուրն, որ մնայ ի կեանս յաւիտեականս : Գլ. Զ. 27 :

ԱՌ ՀԱՅՐԵՆԻՍ ՀԱՌԱԶԱՆՔ

- Պանդուխտ եմ ես թշուառութեամբ օտար երկիր թափառած .
Թարմ հասակէս անպւժ բաղդէն միշտ տարադիր հալածուած .
() տար հովեր օտար ջրեր չեն տար սրնունդ նժդեհին ,
Նա անգագար կը հառաչէ . « Մի Հայրենիք, Հայրենիք :
Ո՛հ, քնչ անոյշ կը հընէ ձայնն . քաղըք է անուն հայրենեաց .
Օ գացու մներն յափշտակէ հըզօր ձեռք քեզապանծ ,
Ինչ վիճակի մէջ ալ բլայ հայրենասէր սիրտն անբիծ
Սուրբ յիշատակն վեհ հայրենեաց տայ հառաչել Հայրենիք :
Սուտ է այն որ անխղճաբար բռաւ երբեմն անխորհուրդ :